

HUMANITAS

821.135.1

scriitori
români
contemporani

**MIHAIL
VAKULOVSKI**

**TATA MĂ
CITEȘTE
ȘI DUPĂ
MOARTE**

(poVeste 18 +
despre copilăria sovietică &
despre copilăria Uniunii Sovietice)

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta colecției: Adrian Răileanu
Ilustrația copertei: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Florina Vasiliu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

© HUMANITAS, 2020

ISBN 978-973-50-6757-1
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Pașii taților noștri

*Tatăl nostru care ești pe pământ
Tatăl nostru care-ai fost pe pământ
Tatăl nostru care ești în pământ
Tații noștri*

*Tații noștri s-au născut în altă țară în alt sistem pe altă
lume au trăit
Tații noștri au avut alte vise au trăit altfel au trăit alte vise
Tații noștri au visat să ne fie nouă mai bine
Tații noștri au visat să ne fie nouă bine
Tații noștri au visat să ne fie bine
Tații noștri au visat
Tații noștri*

*Tatăl nostru a fost născut în marginea asta de lume
a trebuit să trăiască în țara asta a fost împins închis
întins respins
în țara asta
să învețe să muncească să slujească să iubească țara asta*

*ademenit urmărit jignit căutat amenințat lovit tăiat ucis
în țara asta*

*Tatăl nostru a învățat cum e să fii tată
ne-a învățat cum e să fii fiu cum e să fii tată cum e să fim
fii cum e să fim tată
cum e să fim cum e să fim cum să fim*

SUNT

*Tatăl nostru ne-a învățat învățat învățat
Tatăl nostru care-ai fost pe pământ
Tatăl nostru care ești
acolo*

Tații noștri Tații noștri Tații noștri Tații noștri

*De când a murit tata, îl simt uneori în mine, mă trezesc cucerit subit de el, care face ce are chefel, ce i-ar fi plăcut lui să i se întâmple. Cel mai crunt e când – mai ales la un pahar de vin de care îi place lui – începe să-i ironizeze pe cei dragi mie, de lângă mine. Îi ajung câteva cuvinte sau expresii ca să te jignească în ultimul hal și să te supere pentru totdeauna, e un maestru fără egal și nu prea am cum să-l fac să se po-
tolească. Până să mă reîntorc în trupul meu, el deja aruncă săgețile otrăvite și-și satisface pofta de răutăți.*

*Dar cel mai tare îi place să stea în spatele meu când scriu la laptop, mai ales când scriu ceva autobiografic, ce-a trăit și el; mi-a zis că atunci se încarcă cu energie, e viu, trăiește, e – în același timp – și unde scriu eu, și acasă, în casa copilăriei mele, când s-a simțit cel mai în putere, cel mai împăcat cu sine, cel mai în largul lui. Mi-a promis că, dacă scriu o poezie pornind de la copilăria mea, n-o să-mi mai jignească oamenii dragi de aici încolo... Cu condiția să nu mă cenzurez și să nu-l iau în seamă, doar să po-
vestesc niște amintiri din copilărie.*

- Dar deja scriu așa ceva, tată.
- *Totul, aproape totul despre tata?*
- Și aceea, dar am în vedere *Fotoaparatul*.
- Da? Mi-nu-nat! Deschide-o, s-o văd și eu, și mai gândește-te la titlu.

Footoaparatul

Îl mângâi pe Tarzan pe blană, îmi cuprinde piciorul cu labele din față și dă din cur.

— Scârbosule!

I-a ieșit un belici roșu, îi trag un picior în burtă și mă duc să mă spăl... mai bine mă duc la lac.

— Marș! Să nu te mai văd pe-aici, scârbă!

Pe toți câinii noștri i-a chemat Trazan, de când mă știu, și pe toate pisicile le-o chemat Murca, pe toți motanii – Fedea, pe toți cocoșeii de munte – Petea, pe toate găinușele sălbatice – Alla. Nume moștenite de la bunica, mare iubitoare de pisici și de animale în general. Iar pe câini îi cheamă așa pentru că, în copilăria sa înfometată de după cel de-al Doilea Război Mondial, tata se ducea pe jos în satul vecin, atunci centru raional, să vadă filme (bunicii nu știau, firește). L-a impresionat atât de mult filmul despre Tarzan, încât nu doar că s-a dus să-l vadă de câteva ori, ci l-a coborât din cinematografie în viața noastră cotidiană,

existențială și familială – de atunci pe toți câinii bu-
nicilor și ai noștri i-o chemat Tarzan.

Mama lu' Sașa m-a strigat și mi-a întins, pe deasupra gardului, o piersică maaare, de care mănâncă numai Vladimir Ilici în *Abecedarul* lu' Sașa, care mi-a spus ieri că a învățat la școală o poezie foa-a-aarte frumoasă, pe care a scris-o marele nostru poet Grigore Vieru, așa a zis Sașa:

*Da, a fost copil și Lenin,
Da, a fost și el școlar
Și în geanta lui pe vremuri
A purtat abecedar.*

Mare căcat, eu cunosc poezii și mai frumoase, pe care știu și să le cânt-descânt:

*Plouă, plouă,
babele se ouă,
ouăle-s de lut,
babele se fut.*

Ecoul de vizavi recită în continuare:

*A citit cuvântul m a m ă
Și duios l-a repetat,
Iar din mijlocul pădurii
Mamei flori i-a adunat-at-at...*

Tata mi-a povestit cum am făcut primii pași, pași muzicali, zice. Mama încă nu se întorsese de la școală,

iar el meșterea ceva prin bucătăria care mai târziu a devenit *camera copiilor*, vizavi de bibliotecă. Pe mine m-a lăsat în acea cameră plină de cărți, mi-a înșirat niște firimituri de pâine pe-o pătură și își vedea de treabă, știa că până nu le adunam pe toate nu mă lăsam. Era liniște-liniște și deodată s-a auzit fluierul meu de jucărie. Doar că sunetul fluierului se auzea tot mai aproape, tot mai tare. Pentru că eu veneam spre tata, suflând în fluier și făcând primii mei pași... În viață... pe propriile picioare...

Nu mă tem deloc de câini, da' deloc-deloc, oricât de mare și de rău ar fi animalu'. Eram foarte mic când m-a speriat un câine. Ziceam doar „ama“ și eram înfricoșat, „ama-ama“ și cam atât. Mama m-a dus la medici, cică n-aveam nimic, eram sănătos tun, dar toată ziua ziceam doar „ama-ama“. Până la urmă m-a dus și la baba Chița, care a bodogănit o poezioară compusă doar din interjecții, a zis-o repede-repede, în timp ce m-a întins pe pat, cu capul pe pernă, iar sub căpătâi a turnat într-o lingură plumb topit, care s-a întărit pe loc într-un cățeluș pe care i l-a dat mamei.

— Copilul a fost speriat de-un câine, iată dovada, a spus baba Chița, răsturnând cățelușul de plumb în palma mamei. Gata, l-am descântat și n-o să-i mai fie frică de câini niciodat'...

Noapte. O femeie stă la ocazie la ieșirea din Olănești, satul vecin cu satul nostru, Antonești, vecin și cu

Purcariul cu crama celebră. O mașină se oprește, o ia, femeia are o geantă pe care o lasă la picioare. Când ajung la păduricea dinainte de a intra în centrul raional, Suvorov, geanta se răstoarnă, iar din ea se rostogolește ceva.

— Ce ai acolo, femeie? întrebă șoferul.

Cel care povestește face o mică pauză, apoi pune mâna pe tine și țipă:

— Un cap de om!

E unul din bancurile din copilărie cu femeia cu geantă care stă la ocazie, la *popucă*, la noi în raion. Bancuri pe care ni le spuneam mai ales mai pe seară, în porumbul dintre brigada de tractoare și grădina lui Serghei, unde jucam cărți, fumam, ne ascundeam de paznicul de la cireșe și paznicul de la mere și paznicul de la caise și paznicul de la piersici și paznicul de la prune... și povesteam.

— Băi băieți, voi știți cum se scoate fum pe nas? a întrebat Banditu.

— Hai, băi, vrei să zici că poți tu să scoți fum pe nas?

— Uite-ncoa', *pațan*.

Trăgea un fum lung din țigară, se uita în ochii tăi și sufla – încet – fumul pe ambele nări, *pizdos, blea, ia ibu i placi*, cum ar veni.

— Băi, da' voi știți cum se scoate fum pe ochi?

— Ei da, poți... și pe ochi?

— Da' păi cum!?

Trăgea un fum, se concentra, ne uitam, înlemniți, toți în ochii lui și când era mai încordată atmosfera, îl atingea pe unu' cu țigara aprinsă pe mână.